

Opovassdraget, nei til uthuling av vassdragsvernet

Vedtatt av SVs landsstyre 14. april 2018

I oktober 2014 ble Odda rammet av en stor flom. Fem hus ble tatt av elva nedstrøms gjennom sentrum, og flommen voldt betydelige skader. Odda har i ettertid fått hjelp fra staten og NVE som har sørget for et fantastisk stykke flomsikringsarbeid nedstrøms fra Sandvinsvannet til Sørfjorden. Arbeidet ferdigstilles i løpet av våren 2018, og vil i følge NVE stette kravene til klimapåslag nedstrøms.

Kraftselskapet Sunnhordaland Kraftlag - SKL - har søkt om konsesjon for bygging av flomvannstunnel fra Sandvinsvannet til Odda sentrum og Sørfjorden. Ved enden av flomvannstunnelen vil SKL sette inn en kraftturbin som skal tjene inn utleggene selskapet vil måtte ha ved en utbygging, og nødvendigvis mer til. SKL sine eksperter mener sågar at NVE sine prognoser for klimapåslag ikke er gode nok.

Det å sikre et forsvarlig flomvern er viktig, og hensynet til sikkerhet for innbyggerne i Odda må veie tyngst. Samtidig er det viktige grunner til å være skeptisk til flomtunnel med kraftverk. For å finansiere flomsikring, vurderer no regjeringa å tillate kraftutbygging i et vassdrag som har vært vernet siden 1973. Kraftverksutbygging har ingen flomdempende funksjon, men en utelukkende økonomisk grunngeving. Samtidig er det enda ikke avklart om andre, mindre inngripende, tiltak vil ha like god flomdempende effekt.

I særdeleshet er det verdt å huske hvorfor Opovassdraget i sin tid ble vernet, og hvilke viktige verdier som vil gå tapt dersom vernet oppheves. SKL sin plan for Opo vil tappe elva og føre til sterkt redusert vannføring i store deler av året, som vil ha negative følger for friluftslivsoppleving, rekreasjon og bokvalitet. Å fjerne de naturlige variasjonene i vannføring vil ramme villaksstammen i elva hardt. Om laksen i Opo skal overleve etter utbygging, vil den bli avhengig av årlige hjelpetiltak i all ettertid. SV er av den oppfatning at elva skal renne fritt slik at den igjen kan bli attraktiv for villaks, være en pulsåre for lokale innbyggere, gi nye muligheter innenfor turistnæringen mv. i et langsiktig perspektiv.

Etter hundre år med kraftutbygging har to tredeler av de store norske vassdragene blitt regulert. Dette har bidratt med fornybar kraft, men har også hatt store konsekvenser for norsk vassdragsnatur. Kraftutbyggingen har ført til tap av verdifulle naturområder og naturmangfold. Verneplanene for vassdrag har vært motsvaret til denne omfattende kraftverksutbygginga, men er no trua. Saken om Opovassdraget er derfor mye større enn "bare" en lokal sak. Avgjørelsen kan skape presedens for fremtidige avgjørelser nasjonalt hvor private interesser står mot lokale og nasjonale interesser. Dette kan føre til en uthuling av hele vassdragsvernet. Norge bør ikke gi opp vassdragsvernet selv om det er behov for flomsikring.

SV mener at alle konsekvenser må være grundig og helhetlig utredet i forkant av en avgjørelse om Opovassdraget, og at hensynet til flomsikkerhet og naturverdier må veie tyngst. Saken om Opo reiser viktige prinsipielle spørsmål og fortjener grundig behandling i Stortinget.